

Column Bouke de Vries: Doordachte daadkracht?

'Europa best wel belangrijk' was de slogan van het kabinet voor de Europese verkiezingen in 2004. Hoewel dit een nogal slappe kreet is, schuilt er veel waarheid in voor de financiële sector. Zo spelen er op dit moment in Brussel onder andere discussies over bankenbelasting, strengere kapitaal- en liquiditeitseisen, regulering van derivatentransacties, harmonisatie van depositogarantiestelsels (DGS) en Europees toezicht op banken. Deze nieuwe regels moeten de financiële sector sterker maken maar zijn er deels ook om de daadkracht van Europa te tonen. Dat is de politieke realiteit. Het is een heel pakket en elk van deze voorstellen zal ook de Nederlandse banken raken. Ik stip er hier twee aan: toezicht en DGS. Over laatstgenoemde verschijnt vandaag ook een KEO Themabericht.

De Europese Commissie, het Europese Parlement en de lidstaten hebben deze week een akkoord op hoofdlijnen bereikt over financieel toezicht in Europa. Er komen drie nieuwe Europese autoriteiten: één in Londen voor banken, één in Frankfurt voor verzekeraars en één in Parijs voor financiële markten. Directe aanleiding vormt de kredietcrisis, toen bleek dat nationaal toezicht alleen niet toereikend is voor internationaal sterk geïntegreerde financiële instellingen. Elke lidstaat koos toen in eerste aanleg zijn eigen weg om hier op te reageren. De drie nieuwe toezichthouders gaan de toezichtregels meer coördineren (uitvaardigen van 'single rule books'). Ook zullen zij gaan bemiddelen bij onenigheid tussen nationale toezichthouders. Dit is een stap voorwaarts. Een zwakte is echter dat de drie autoriteiten nog kleine melktandjes hebben. Doorbijten kan pas als landen bevoegdheden van hun nationale toezichthouders opgeven en gezamenlijk bereid zijn om de rekening van overheidsingrijpen bij banken te betalen. Op dit laatste punt is een voorbehoud gemaakt door de Britten die hun financiële autonomie niet willen opgeven: er gaat niet zo maar Brits belastinggeld naar een buitenlandse bank. Ook voor de andere lidstaten is het verstandig dat dit nu is besloten. Eerst maar eens beter samenwerken en toezichtstandaarden harmoniseren en daarna pas een vorm van 'burden sharing'.

Aanpassing van de Europese Richtlijn voor depositogarantiestelsels is een tweede belangrijke Europese ontwikkeling. De Europese Commissie maakt in een voorstel aan de Raad en het Europese Parlement de noodmaatregelen die tijdens de kredietcrisis werden getroffen definitief. Ook doet zij enkele nieuwe voorstellen. Herbevestigd zijn daarin de verhoging van het garantiebedrag tot 100.000 euro, afschaffing van eigen risico en verkorting van de uitbetalingstermijn tot 4-6 weken. Nieuwe punten zijn een nog snellere uitbetalingstermijn, een afspraak dat alle DGS'en in Europa voortaan ex-ante moeten zijn gefinancierd en voorschriften over de omvang, opbouw en financiering van de fondsen. De voorstellen laten zien dat de EC zich sterk richt op een hoog niveau van consumentenbescherming. Dat is prima, maar niet voldoende. Er is te weinig aandacht voor beperking van de risico's voor de financiële stabiliteit, banken en de overheid. Banken en spaarders worden met een hoge garantie en afwezigheid van eigen risico te veel uitgenodigd om alleen naar rendement te kijken. Hierdoor nemen ze risico's waar ze zelf, als het fout gaat, niet voor op hoeven draaien. Het toezicht op partijen op de spaarmarkt met een ongebruikelijk en daarmee soms risicovol verdienmodel zal scherper moeten.

Het Themabericht over de Europese DGS-voorstellen dat vandaag verschijnt, concludeert verder dat de verschillen in risicoprofielen van banken niet goed worden weerspiegeld in de DGS-premies die straks het ex ante fonds moeten vullen. Het meenemen van kwalitatieve elementen bij de vaststelling van risicoprofielen draagt mogelijk bij aan een beter gebalanceerde uitkomst. Ook dit zal nog goed moeten worden bekeken. Daadkracht bij de hervorming van Europese richtlijnen na de crisis is goed, maar het moet wel doordacht gebeuren.

september 2010